

ویلاگی ره‌خنه *

Rexney2000@yahoo.com

ره‌خنه هیزی به‌ره‌نگاری داسه‌پاندنه، دنه‌دهری مملانی نیوان نوئ و کونه، شله‌قینه‌ری گومی مه‌نگی هزری زال، روخینه‌ری سونه‌ت و ریسی داپزیوه، چه‌کی دهستی هه‌موو مروفتیکی خه‌باتکاره.

کامه ره‌خنه، نه‌وهی تا هه‌نووکه له سایه‌ی دهسه‌لاتدا به ره‌خنه چوینراوه، بیجگه له سواقدانی روخساری دزیوی سیسته‌مه‌کان و پینه‌وپه‌رؤکردنی لاوازی چه‌وسینه‌ران شتیکی تر نه‌بووه! ره‌خنه واته روخاندن و ویرانکردنی به‌رته‌نگی و ریگریه‌کانی به‌رده‌م په‌وته سیاسی و ئابوری و فهره‌نگی و کولتوری و نه‌ده‌بیه‌کان، ره‌خنه هیزی روخینه‌ری دونیای کونه و هه‌لگری په‌یامی دیارده و هزر و خه‌ونی نوییه و چه‌کی کارای دهستی نه‌وانه‌ی که خه‌ون به دونیایه‌کی ئازاد و یه‌کسانه‌وه ده‌بینن، له‌به‌رامبه‌ردا پیا‌ه‌ل‌دان و سواقدانی دونیای داپزیو و ریساکانی نه‌رکی که‌سانیکه، که هاویه‌رژه‌وه‌ندی دهسه‌لاتداران و سیسته‌مه پیر چه‌وسانه‌وه‌که‌یانن. نه‌م شه‌ره له به‌ره‌به‌یانی سه‌ره‌ل‌دانی چه‌وسانه‌وه‌ی مروفت له‌لایه‌ن مروفته‌وه، کومه‌لگه‌ی مروفتیبه‌تی له دوو به‌ره و دوو له‌شکرده هه‌ل‌خراندووه، به‌ره و له‌شکری چه‌وساوان دژبه به‌ره و له‌شکری چه‌وسینه‌ران.

هه‌ر نه‌م شه‌ره به‌رده‌وامه‌ش، پیداویستی سه‌کوی ئازاد بو ره‌خنه‌ی ئازاد دینیتته ئاراوه و له‌ بواری جوړاو‌جوړدا نه‌م شه‌ره به‌ره‌وپییش ده‌چیت، بواریک له پییش و بواریک له پاش، نه‌وه ناماده‌یی نیمه‌یه بو داکوکی له خومان وهک مروفت، بلیشه‌ی مه‌شخه‌لی به‌ره‌ی ئازاد راده‌گری و سه‌ره‌رای هه‌ر ریگریه‌کی به‌ره‌ی چه‌وسینه‌ر و کاسه‌لیسانی، شانه‌شانی ژیان، ره‌خنه‌ی ئازاد، ره‌خنه‌ی روخینه‌رانه گه‌شه‌ده‌کات و له‌ خه‌باتی ئازاد‌یخوازانه و پرزگاریخوازانه‌ماندا، هه‌م چه‌کی رووبه‌روبوونه‌وه‌مان ده‌بیت، هه‌م روئی چرای شه‌وه‌زنگه‌کانی خه‌بات.

ره‌خنه ژیان‌وه‌ی هزری ئازاد‌یخوازی مسوگه‌ر ده‌کات و ده‌ستبه‌رداربوونی ره‌خنه له ژیانماندا، بو ناو نه‌شکه‌وته تاریکه‌کانی میژووی به‌ره‌به‌یانی ژیان ده‌مانگی‌ریته‌وه، سه‌رده‌میگ که نه سرووشتمان ده‌ناسی و نه هوشیاری چوینیته‌ی ری‌کخستنی ژیان و کومه‌لگه‌ی ئازاد و یه‌کسانمان به‌ده‌سته‌پینابوو. نه‌گه‌ری گه‌رانه‌وه و زال‌بوونه‌وه‌ی کونه‌په‌رستی و قول ریشه‌داکوئینه‌وه‌ی چه‌وسانه‌وه و یاساکانی جه‌نگه‌لی له‌هه‌ر ساته وه‌ختیکدا هه‌یه، نه‌گه‌ر ده‌ستبه‌رداری نه‌وه چه‌که شو‌ر‌ش‌گی‌رانه‌بین، نه‌گه‌ر ناماده‌نه‌بین که‌سایه‌تی و بوونمان له بیژنگی ره‌خنه‌ی به‌ین، نه‌گه‌ر رابوردوو و ئیستامان تاتوئ نه‌که‌ین و دیواره‌کانی خوش‌باوه‌ری و ئاییدا نه‌فسانه‌ییه‌کانی بوونمان نه‌رووخینین، نه‌وا داهاتوومان بیجگه له دووباره‌کردنه‌وه‌ی هه‌له‌کانی دوینئ و نه‌ورؤکه سه‌ره‌نجامیکی تر به‌ده‌سته‌وه نادات.

نه‌مه‌ش پیویستی به‌ بزوتنیکه، که له ره‌خنه له‌خوگرتنه‌وه ده‌ست پیده‌کات؛ ره‌خنه له خو وهک تاک و کو، ره‌خنه له ده‌وروبه‌ر، له‌وانه‌ی له‌سه‌ره‌وه خه‌ریکی یاریکردن به‌ چاره‌نووسی نیمه، به‌ واتایه‌کی تر بجزوئ بو نه‌وه‌ی شتیگ له ته‌ک تودا بجزوئ. نه‌مه نه‌و نامانجه‌یه که ویلاگی ره‌خنه به‌دوایه‌وه‌یه و نه‌م ویلاگه به‌مه‌بستی ره‌خساندن سه‌کویه‌کی ئازاد بو گورپینه‌وه‌ی بیروبو‌چووونه‌کانمان له‌ته‌ک یه‌کدی و شکاندنی دیواره‌کانی بیده‌نگی و شله‌قاندنی گومی مه‌نگی

بیرکردنه وهی سهر به خو و ئازادئه ندیشانه. رهخنه سهکوی گشت ئه و دهنگانهیه که ئازادی خویمان له ئازادی گشتیدا دهبیننه وه و خوشگوزهرانی و بهخته وهری خویمان له گرهوی دابینکردنی ئازادی و خوشگوزهرانی و بهخته وهری گشتی کومه لگه دا دهبیننه وه.

هموو که سیک ئازاده که له م و ییلاگه دا سهرنج و رهخنه کانی خوئی له سهر ئه و بیروبوچوونانهی که له م و ییلاگه دا دهخرینه روو، بنووسیت، ئه گهر ههرکه سیک نهیتوانی یا شارهزا نه بوو له چوئیه تی نووسین له و ییلاگدا، ئه و دهتوانیت بوچوونه که ی ئیمهیل بکات. هیچ بیروبوچوونیک بهرتهری نییه و ته نیا کاتی نووسین و په یوهستی بابه ته که شوینی له بلاگه که دا دیاری دهکات. ته نیا داواکارییه که که ده بی ره چاوبکریت، ئه وه یه تکایه رای خوئان له سهر ههر نووسینیک له په روایزی ئه و نووسینه دا بنووسن یا ئه گهر ئیمه یلتان کرد، نیوی ئه و بابه ته بینن، که خوازیارن له باره یه وه رای خوئان ده ربهرن!

دهی که واته بو ئه وهی و ییلاگی رهخنه ههر له یه که م روژی له دایکبوونی و یه که م په یقییه وه، بکهینه مهیدانی سهره لدانی رهخنه یه کی ئازادی هه مه لایه نه له ژیان و هزر و دیروک و ره وته کانی ناو کومه لگه که مان، توئی هیژاش سهرنجی خوئت له سهر ئه م بابه ته بنووسه!

* له پاش قسه و بابه کانی چه ند هاوپی له مه ر بزووتنه وهی سوئالیستی و ریگرییه کانی، که م ئاماده یی خوینه رانی هیژا بو لیدوان له و باره وه، به و ئه نجامه ی گه یاندم، که کردنه وهی و ییلاگیک دهتوانیت فره که س بو هه ستان به ده ربهرنی بیروپی خویمان له و باره وه هانبدات. چونکه له بلاگدا هیچ پیویست ناکات، رهخنه گر یا سهرنجدهر وتاریکی دووردریژ بنووسیت، به لکو دهتوانیت به نووسینی چه ند دیر سهرنجی خوئی ده ربهریت و به شداری قسه و بابه کان بیت و پرسپاری تازه ئاراسته بکری و سهرنجی هه مووانی بو رابکیشریت.

هه لبه ته ئه مه به و واتایه نییه، که روئی مالپه ره کان که م بکریته وه، به لکو له سهر ره زامه ندی خودی نووسهران، به رای من ده کریت ئه و نووسینه نه ی که له شیوهی وتاردان، هاوکات له مالپه ره کوردییه کاندایا بکرینه وه، ههر مالپه رپیک که نووسه ری وتاره که پیی باشه.

** خوینه رانی هیژا، بو ئه وهی کومینته کانتان بخوینرینه وه، تکایه پیش ده ستردن به نووسین، له سه روی په نجه ره ی پروگرامی ئینته رنیته که تانه وه، له [View- incoding- Unicode (UTF-8)] هه لیزیرن، ئه وسا سهرنج و توانجه که تان بنووسن، ئه گهر ئه مه ش له توانادا نه بوو، ئه واپیستر به ههر پروگرامیکی نووسین، بابه ته که تان بنووسن- گهر پیتانکرا به Unicode fonts بینووسن – و به و ئیمه یل ئه دره سه ی سهره وه، به ری بکه ن.